

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะที่แสดงถึงการเป็นผู้นำสตรีที่มีคุณภาพ บทบาทผู้นำสตรีระดับหมู่บ้านในการพัฒนาชุมชนและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพและบทบาทของผู้นำสตรีระดับหมู่บ้านในการพัฒนาชุมชน

การดำเนินการศึกษาเริ่มจากการศึกษาจากคุณลักษณะที่แสดงถึงการเป็นผู้นำสตรีที่มีคุณภาพ และบทบาทที่ผู้นำสตรีได้ปฏิบัติจริงโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหาดคำ อำเภอเมืองหนองคาย แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนาโดยจัดกิจกรรมแทรกแซงขึ้น ประกอบด้วย การฝึกอบรม การทัศนศึกษาดูงาน การมอบหมายภารกิจตามบทบาทหน้าที่และการนิเทศติดตามผล หลังจากนั้นได้ประเมินผลการจัดกิจกรรมแทรกแซง

สรุปผลของการวิจัย การอภิปรายผลของการวิจัย และข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

1) คุณลักษณะของผู้นำสตรีที่มีคุณภาพ จากการศึกษาในเอกสารที่เกี่ยวข้องมี 40 คุณลักษณะเมื่อนำไปสอบถามความเห็นจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ปรากฏว่าเห็นด้วยกับคุณลักษณะต่าง ๆ ทุกคุณลักษณะ คุณลักษณะที่เด่น ๆ เช่น การเป็นผู้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นผู้ไม่มัวสุมในอบายมุขต่าง ๆ เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นผู้มีความจริงใจจริงจังในการทำงาน เป็นผู้มีความสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่ และเป็นผู้มีสุขภาพจิตที่ดี

2) บทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงของผู้นำสตรีในระดับหมู่บ้านในเขตอำเภอเมืองหนองคาย ตามความเห็นผู้เกี่ยวข้องพบว่า ผู้นำสตรีได้ปฏิบัติตามบทบาทจริงในด้าน

ต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาให้สามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองได้มากขึ้น

3) ผลการจัดกิจกรรมแทรกแซงพบว่า

3.1) ผู้นำสตรีระดับหมู่บ้านมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่เพิ่มขึ้น ภายหลังกิจกรรมแทรกแซง

3.2) ผู้นำสตรีระดับหมู่บ้านมีความรู้ความเข้าใจในงานพัฒนาชุมชนเพิ่มขึ้น

3.3) ผู้นำสตรีระดับหมู่บ้านมีบทบาทในด้านต่าง ๆ ต่อการพัฒนาชุมชนมากขึ้น

3.4) ผู้นำสตรีระดับหมู่บ้านมีคุณภาพดีขึ้น ภายหลังกิจกรรมแทรกแซง

กล่าวโดยสรุป จะเห็นว่าผลการจัดกิจกรรมแทรกแซงโดยใช้กิจกรรมการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การมอบหมายภารกิจตามบทบาทหน้าที่ และการนิเทศติดตามผล เป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพและบทบาทของผู้นำสตรีระดับหมู่บ้านทำให้ผู้นำสตรีระดับหมู่บ้านมีคุณภาพและบทบาทต่อการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนมากขึ้น

5.2 การอภิปรายผลการวิจัย

1) ในการศึกษาคุณลักษณะผู้นำสตรีที่มีคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กำหนดเป็นคุณลักษณะที่แสดงถึงการเป็นผู้นำสตรีที่มีคุณภาพจำนวน 40 คุณลักษณะแล้วนำไปสอบถามกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้นำสตรีระดับหมู่บ้าน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ผลการวิจัยพบว่า ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วเป็นคุณลักษณะที่จำเป็น แสดงถึงการเป็นผู้นำสตรีที่มีคุณภาพ การที่ผลการวิจัยออกมาเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มผู้เกี่ยวข้องมีความคาดหวังที่จะให้ผู้นำสตรีทั่วไปมีคุณลักษณะที่ดีพร้อมในทุกด้าน สามารถเป็นแบบอย่างในการเป็นผู้นำในด้านการพัฒนาชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาในการจัดกิจกรรมแทรกแซงของการวิจัยเรื่องนี้

2) ในส่วนของการศึกษาบทบาทที่เป็นจริงของผู้นำสตรีระดับหมู่บ้าน พบว่า ได้มีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ อาจเป็นเพราะผู้นำสตรีส่วนใหญ่เกินกว่าครึ่งเป็นผู้ที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมความรู้ในบทบาทหน้าที่ของ

ตนเองมาก่อนจึงทำให้ไม่เกิดความกระตือรือร้นในการทำตามบทบาทหน้าที่ของตนเองเท่าที่ควร

3) ผลของการจัดกิจกรรมแทรกแซงในการวิจัยนี้ ทำให้อุ้งน้ำสตรีเกิดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองมากขึ้น ตลอดทั้งมีความรู้ความเข้าใจในงานพัฒนาชุมชนมากขึ้นกว่าเดิม และเป็นผู้มีคุณภาพในการปฏิบัติงานสูงขึ้น จึงสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมแทรกแซงโดยใช้กระบวนการฝึกอบรม การทัศนศึกษาดูงานของผู้นำสตรีที่เป็นแบบอย่างในทางที่ดี การมอบหมายภารกิจให้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่จริง และการนิเทศติดตามผล เป็นวิธีการที่ทำให้ผู้นำสตรีระดับหมู่บ้านได้มีการพัฒนาคุณภาพและบทบาทหน้าที่ของตนเองในทางที่ดีขึ้นจึงสรุปว่า เป็นแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมสามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่ต่าง ๆ ได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ผู้นำสตรีระดับหมู่บ้านเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาชุมชน เป็นแกนนำสำคัญในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทุกส่วนจึงควรให้ความสำคัญต่อผู้นำสตรี โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนมากขึ้น โดยเฉพาะส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสตรี ต้องจัดให้มีการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2) ควรจัดให้มีโครงการทัศนศึกษาดูงาน สำหรับผู้นำสตรีระดับหมู่บ้านในลักษณะของการดูงานของผู้นำสตรีที่มีผลงานดีเด่น เป็นผู้ที่ยอมรับเพื่อกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และนำความรู้ ประสบการณ์ในการพัฒนาหมู่บ้านชุมชนของตนเอง

3) สภาพองค์กรบริหารส่วนตำบลทุกตำบล ควรมีนโยบายส่งเสริมบทบาทของผู้นำสตรีระดับหมู่บ้าน โดยจัดงบประมาณทำการฝึกอบรมผู้นำสตรีในพื้นที่ของตำบล ให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองและงานพัฒนาต่างๆ ของ

ตำบลอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และอาจส่งเสริมให้ผู้นำสตรีระดับหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชน และกิจกรรมในการพัฒนาต่าง ๆ มากขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงวิจัยและการพัฒนา

1) ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและบทบาทของผู้นำสตรีในเชิงเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่โดยมีพื้นที่ทดลองและพื้นที่ควบคุม โดยใช้กิจกรรมแทรกแซงที่แตกต่างกันเพื่อหาข้อสรุปว่ากิจกรรมที่ในการพัฒนาผู้นำสตรีแบบใดจะเป็นวิธีที่ดีที่สุด

2) ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในด้านกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการพัฒนาคุณภาพและบทบาทของผู้นำสตรี จึงให้ผู้นำสตรีเป็นผู้ประเมินตนเอง อาจจะทำให้ไม่ได้ข้อมูลที่เกิดความเที่ยงตรง น่าเชื่อถือ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรให้กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้ข้อมูล จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือมากขึ้น

3) ควรนำรูปแบบกิจกรรมแทรกแซงที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปขยายผลในการพัฒนาคุณภาพและบทบาทของผู้นำสตรีในพื้นที่อื่นต่อไป